

حقوق زن در اسلام و اروپا

مؤلف:

حسن صدر

۱۳۹۵

سرشناسه

عنوان و نام پدید آور

مشخصات نشر

مشخصات ظاهری

شابک

وضعیت فهرست نویسی

یادداشت

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

موضوع

رده بندی شگره

رده بندی دیویی

شماره کتابخانه

: صدر، سید حسن، ۱۳۸۸-۱۳۶۴.

: حقوق زن در اسلام و اروپا / مولف حسن صدر.

: تهران: جاویدان، پدیده جاویدان، ۱۳۹۵.

: ۳۲۸ص: ۱۴/۵/۲۱/۵س.م.

: 978-964-332-049-2

: فیفا

: کتاب حاضر در سالهای مختلف توسط ناشران متفاوت منتشر شده است.

: زنان در اسلام

: Women in Islam :

: زنان (فقه)

: Women (Islamic law) :

: زنان - اروپا

: Women -- Europe :

: ۱۳۹۵ ح ۷/۴۴ ص ۱۷۲/۱۷۲ BP۲۳۰

: ۲۹۷/۴۸۳۱ :

: ۴۳۰۷۱۷

فتر مرکزی:

خیابان انقلاب، خیابان فردر دین، کوچه نوروز، پلاک ۲۶

تلفن: ۶۶۴۱۵۰۸ - ۶۶۴۱۴۳۰۲

فروشگاه:

خیابان ولیعصر، نبش خیابان فاطمی، انتشارات بدر، جاویدان

تلفن: ۸۸۹۷۵۵۸۱-۴

انتشارات جویبار با همکاری انتشارات بدرقه جاویدان

حقوق زن در اسلام و اروپا

مؤلف : حسن صدر

نوبت چاپ	:	۱۱۹۵
شمارگان	:	۵۰۰ نسخه
لیتوگرافی	:	ترنج رایانه
چاپ و صحافی	:	چاپخانه منصوری
قیمت	:	۱۵/۰۰۰ تومان
شابک:	:	۹۷۸-۹۶۴-۳۳۲-۰۴۹-۲
ISBN:	:	978-964-332-049-2

« کلیه حقوق محفوظ است »

مقدمه چاپ دوم :

بنام خداوند بزرگ

کتابی که در دست دارید مدتی است نایاب شده، این بار سازمان انتشارات جاویدان که از حیث خدمت مطبوعاتی و نقشی که در ترقی و تعالی سطح فرهنگ عمومی ایفا کرده و می کند شایسته تجلیل و تکریم است، موافقت مرا در چاپ مجدد این کتاب جلب کرده است.

تجلیل این سازمان از این رو است که تا آنجا که من می دانم در مدت یک قرن سابقه‌ی مطبوعاتی بیش از یک نوزاد کتاب با سرمایه خود چاپ و منتشر کرده و بین این تعداد قابل توجهی نایابی وجود دارد که بیش از پانصد و گاهی تا سی هزار ریال هر جلدی خرج داشته است.

در مملکتی که درد اساسی پائین بودن سطح شهر عمومی است، در محیطی که تا چند سال قبل تعداد بیسوادان از هشتاد درصد تجاوز بود، در شهری که تعداد دکانهای مشروب فروشی هر خیابان چند برابر کتابفروشی است، دست به تجارت کتاب زدن و کتاب چاپ کردن کار مردم عاقل معمولی نیست. برای پول درآوردن راههای مطمئن دیگری وجود دارد.

برای اینکه کسی تمام توانائی خود را در این راه مصرف کند ذوق و درک خاص و عشق به مسائل اجتماعی و همت و شجاعت لازم است. و اما هدف من از نوشتن این کتاب، رفع توهم و اشتباه از کسانی بوده که تصور می‌کنند رفتاری که در کشورهای مسلمان بخصوص ایران در چند قرن گذشته با زنان می‌شد ناشی از تعلیمات اسلام بوده. من در مقایسه و تطبیق حقوق زنان مسلمان با زنان غربی از اغلب جهات نشان داده‌ام که قوانین اسلام در چهارده قرن پیش نسبت به زن از بسیاری از مقررات قرن بیستم کشورهای متمدن غربی، مترقی تر و انسانی تر است و آنچه در گذشته در راهی که من عمل می‌شده نتیجه‌ی جهل عمومی و انحطاط اجتماعی بود، چنانکه از اواخر قرن پیش به نسبتی که سطح معرفت و دانش عمومی مملکت بالا رفته و نوع زنان بهبود کلی یافته تا جایی که از چند سال پیش در بیشتر حقوق و ولایات، با مردان برابر شده‌اند.

برای درک خدمات اسلام به زنان چهارده قرن قبل، کافی است به آیه‌ی کریمه‌ای که عقد ازدواج را تعریف کرده توجه کنیم:

«و من آیاته آن خلق لکم من انفسکم ازواجاً کنوا الیها و جعل بینکم

موده و رحمة».

محیطی را در نظر بگیرید که دختران معصوم را بناه اینک، وجودشان مایه‌ی شرمندگی خانواده است زنده زیر خاک می‌کنند و ارث و نفقه و مهر ضمن ترکه‌ای که به میراث مانده، همسر او را نیز به ارث می‌دهند و ارزش

۱- قرآن کریم می‌فرماید «ولا یحل لکم ان ترثوا النساء کرها» حلال نیست زنان مورثان را به اکراه و جبر به میراث ببرید.

چنین موجود بینوائی حاجت به توضیح ندارد. قرآن کریم در این محیط در مقام تعریف همسری مرد و زن می‌گوید: «از آیات خداوند این است که از نفوس شما برایتان جفت هائی آفریده که مایه‌ی آرامش و سکون خاطر شما باشند و بین شما و آنها مهر و محبت را پایه‌ی یگانگی قرار داد.»

بنابراین حمایت خانواده که اخیراً در بهبود وضع زنان تصویب شده با توجه به روح مقررات اسلام و مخصوصاً مذهب شیعه که از طریق اجتهاد، راه حل مشکلات پیش بینی نشده را باز گذاشته است امر تازه‌ای نیست زیرا همانطور که در زیر نویس آخرین صفحه‌ی فصل پنجم بخش دوم گفته شده در اسلام سر و حرج نیست. مواردی که به زن حق تقاضای طلاق داده و همچنین مواردی که جلو هوسرانی و غرض ورزی مرد را در طلاق ظالمانه گرفته اگر درست اجر شود همه با اصل لاعسر و لا حرج فی الاسلام سازگار است.

نسبت به تعدد زوجات هم همانطور که در فصل اول بخش دوم توضیح داده شده اسلام جز در موارد استثنائی تعدد زوجات را اجازه نداده است.

به هر حال امیدوارم مطالعه این کتاب در نیل به هدفی که داشته‌ام خاصه در جوانان تحصیل کرده و طبقات فهمیده مملکت مفید و مؤثر باشد.

مقدمه چاپ سوم :

بنام خداوند بزرگ

«سازمان انتشارات جاویدان» از من خواست تا با تجدید چاپ و انتشار کتاب «حقوق زن در اسلام و اروپا» که در سال ۱۳۱۹ نوشته و منتشر شده و در سال ۱۳۲۷ تجدید چاپ شده است موافقت کنم.

به دو جهت با این پیسههاد موافقت کردم، یکی آنکه «سازمان انتشارات جاویدان»، مؤسسه مفیدی است که با نظم و کوشش خاص و بی نظیری توانسته است صدها کتاب مفید را از تألیف و ترجمه در مسائل مختلف و متنوع با چاپ تمیز و به قیمت ارزان و تعداد زیاد منتشر سازد و از این راه به روشن کردن فکر مردم و بالا بردن سطح شعور عمومی خدمت کند.

کیست نداند که ارزش واقعی هر مملکت وابسته به ارزش عقاید و فکری مردم آن مملکت است؟

کیست نداند که سرمایه‌ی هر کشور طبقه‌ی فهمیده و روشن مردم آن کشور است؟

سرمایه و پشتوانه‌ی ملت شکست خورده آلمان، بعد از هر دو جنگ، قدرت علمی و فکری و هنری ملت فقیر و جنگ باخته‌ی آلمان بود.

در کتاب «الجزائر و مردان مجاهد»^۱ در بحث مربوط به «تنوکلنیالیسم» یا استثمار جدید از این بیماری مزمن و در عین حال حاد که مبتلا به مشترک آمریکای لاتین و آفریقا و قسمت مهمی از آسیا مخصوصاً خاورمیانه است، به صورت مشروح و مستدل گفتگو شده است. در کشورهایی که زیر ضربات «تنوکلنیالیسم» جان می‌کنند، مدرسه و آنچه در آنجا به کودکان و جوانان می‌آموزند، مطبوعات، رادیو، تلویزیون، سینما و تئاتر از حیث مطلب و معنی و تعلیم و تربیت و بالا بردن سطح شروع رسمی به صورت رقت انگیز و خطرناکی درآمده است.

بدیهی است که کشوری می‌توان مسلط بود و منابع ثروتش را به یغما برد و از هر گونه عسر و عملی مصون ماند که مردم آن چیزی نفهمند و ندانند. برای تأمین این منظور، وسائل و ابزاری را که در آمریکا و اروپا و ژاپن اعجاز کرده و می‌کنند، این اقوام می‌گیرند. در این کشورها قصه‌ی چهل طوطی و افسانه‌ها و داستان‌های هالیوودی می‌گویند و به مزاح و مشاعره می‌پردازند.

با توجه به آنچه گفته شد، ارزش خدمت گرانبها و بی نظیر سازمان انتشارات جاویدان که کتابهای بسیاری را به ارزانت‌ترین قیمت ممکن منتشر کرده خوب معلوم می‌شود.

موجب دیگر تجدید چاپ کتاب این است که کتاب دیگر قید و بندی که جهالت و بی خبری جامعه، بر ارزش معنوی زنان حاصل کرده بود برداشته می‌شود.

۱ چاپ اول این کتاب در اسفند ماه ۱۳۴۰ و چاپ دوم آن در اردیبهشت ماه ۱۳۴۱ منتشر شده است.

در متن کتاب می‌بینید که حجاب چهره‌ی زنان، جزو سنتهای ملی بوده و در ایران قبل از اسلام که امتیاز طبقاتی پایه تشکیل جامعه بوده، زنان محتشم ایرانی، برای حفظ حرمت و حشمت، پرده‌ی نازکی بر صورتشان می‌پوشاندند. این رسم و عادت به تدریج رنگ مذهبی به خود گرفت تا جایی که کسی را یارای گفتگو درباره‌ی آن نماند.

بیهی است نتیجه‌ی حجاب و خانه نشینی زنان طی قرن‌های متوالی و نسل‌های متعدد این شد که زنان ایرانی مطلقاً ارزش اجتماعی و سیاسی را فاقد شدند و نه در نظر توارث و تربیت، فرزندان عقب مانده آوردند. اسلام در بسیاری از موارد برای زن و مرد حقوق متساوی قرار داده است. از مداخله زنان در امر سیاسی و اجتماعی شواهد فراوانی در تاریخ قرون اولیه‌ی اسلام به چشم می‌خورد. «ام عطیه» زوجه‌ی پیغمبر در هفت غزوه همراه رسول اکرم (ص) شرکت کرده بود و برای سربازان نان پخته و مجروحین جنگ را زخم‌بندی کرد است. شرکت «عایشه» در جنگ جمل و بیعت دوشیزگان مدینه با امیرالمؤمنین که در خطبه‌ی شششنبه دیده می‌شود، همه از شرکت زنان در امور سیاسی حکایت دارد.

این کتاب در سال ۱۳۱۹ نوشته شده است بنابراین آنچه مربوط به محدودیت زنان فرانسوی در معامله و اقامه‌ی دعوی می‌بینید مربوط به قبل از ۱۹۳۸ مسیحی است. در این تاریخ قانون مدنی فرانسه از این حیث تغییر کرده و بسیاری از محدودیتهای موجود مرتفع گردیده است.

فهرست

بخش اول

- ۱۷..... حقوق تاریخی زن و تطور آن
- فصل اول - تاریخ حقوق در رم ۱۹
- فصل دوم - مذهب و خانواده در رم قدیم ۲۵
- فصل سوم - زن در خانواده‌ی روم - ازدواج ۳۱
- فصل چهارم - مذهب - خانواده - ازدواج در یونان قدیم ۳۶
- فصل پنجم - سازمان اجتماعی در ایران قبل از اسلام ۴۴
- فصل ششم - موقعیت و حقوق زن در ایران قبل از اسلام ۴۹
- فصل هفتم - زن در عربستان قبل از اسلام ۵۹
- فصل هشتم - موقعیت زن در اسلام ۷۱
- فصل نهم - وضعیت زن در قبایل غیرمتمدن ۸۴
- فصل دهم - کیفیت تطور موقعیت زن در دنیا ۹۴

بخش دوم

حقوق امروزی زن و تطبیق آن ۱۰۹

فصل اول - حقوق زن از نظر ازدواج - انواع گوناگون ازدواج در دنیا .. ۱۱۱

فصل دوم - ازدواج در اسلام و قوانین اروپائی ۱۵۰

فصل سوم - تعدد زوجات ۲۰۱

فصل چهارم - زناشوئی از نظر اجتماعی ۲۰۸

فصل پنجم - اطلاق در قانون اسلام و قوانین اروپائی ۲۱۶

فصل ششم - نفقه از نظر موارث در قانون اسلام و قوانین اروپائی ۲۴۲

فصل هفتم - سجن انسانی و کیفیات روحی زن و مرد ۲۶۱

www.ketaboo.ir